

**UCHWAŁA NR 138(XVI)16
RADY GMINY PORAJ**

z dnia 3 marca 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.), w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 163) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390 z późn. zm.)

**Rada Gminy Poraj
uchwala, co następuje:**

- § 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Poraj.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy

Katarzyna Kaźmierczak

Załącznik
do Uchwały Nr 138(XVI)16
Rady Gminy Poraj
z dnia 3 marca 2016 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE PORAJ NA LATA 2016-2020
URZĄD GMINY PORAJ
uL. JASNA 21
42-360 PORAJ
www.poraj.bip.net.pl**

STYCZEŃ 2016 ROK

I. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE

Rodzina to *najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo*, jest definiowana również jako zbiorowość o charakterze podstawowym, obecna we wszystkich znanych kulturach i typach społeczeństw. Rodzina w społeczeństwie pełni rolę pierwotnej grupy socjalizacyjnej i w związku z tym posiada wiele prerogatyw. Rodzina jest bowiem pierwszym, i jednym z najważniejszych, środowisk wychowawczych. Socjalizacja młodych członków rodziny ma potem bardzo istotne znaczenie dla kształtowania ich osobowości i stopnia przygotowania do pełnienia określonych funkcji społecznych.

Do funkcji rodziny zalicza się:

- Funkcja emocjonalno-ekspresyjna - w jej ramach członkowie rodziny realizują swoje potrzeby psychiczne zarówno wewnątrz rodziny, jak i poza nią.
- Funkcja rekreacyjno-towarzyska, tzw. wypoczynkowa - koncentruje się na traktowaniu rodziny jako azylu, gdzie można odpocząć po całodziennym trudzie związanym z pracą zawodową, zregenerować siły.
- Funkcja psychohigieniczna – w jej obrębie członkowie rodziny zaspokajają swoje potrzeby duchowe związane z poczuciem bezpieczeństwa, stabilizacją, potrzebą zaufania i akceptacji, szacunku i przynależności. Rodzina zatem stwarza warunki do swobodnej ekspresji własnych myśli i doznań emocjonalnych oraz dzielenia się swoimi uczuciami z innymi domownikami. Dzięki tej funkcji można zachować równowagę emocjonalną nawet wtedy, gdy środowisko zewnętrzne jest wrogo nastawione do któregoś z domowników. Rodzina bowiem stwarza warunki do rozładowania stresu emocjonalnego, który nagromadził się w jednostce w kontaktach z innymi członkami społeczeństwa, najczęściej na niwie zawodowej.
- Funkcja kulturowa jest bardzo ściśle związana z socjalizacją i prowadzi do nabywania przez dzieci bogatej spuścizny kulturowej wyróżniającej daną zbiorowość od innych i zapewniającej jej przynależne miejsce w hierarchii społeczeństw.
- Funkcja klasowa - pozycja społeczna rodziców, w pewnym stopniu determinuje przyszłą pozycję zawodową dziecka.
- Funkcja legislacyjno-kontrolna oznacza formalizację niektórych zachowań człowieka oraz wzajemną kontrolę członków rodziny. Nieodpowiednie zachowania, naganne z punktu widzenia współzycia społecznego powodują sankcje nie tylko ze strony pozostałych domowników, ale również

niektórych formalnych organizacji społecznych (np. Kościoła) narażając te jednostki na odpowiedzialność karną lub ostracyzm społeczny.

- Funkcja prokreacyjna dostarcza, poprzez zaspokojenie popędu płciowego i instynktom: macierzyńskiego oraz ojcowskiego, nowych członków społeczeństwa, a jednocześnie pozwala osiągnąć małżonkom satysfakcję z udanego życia seksualnego.

- Funkcja produkcyjna skupia się na aspekcie ekonomicznym. Członkowie rodziny zaspokajając swoje potrzeby materialne, są równocześnie pracownikami w określonych gałęziach przemysłu, handlu i usług w społeczeństwie, tym samym dokładając się do dobra wspólnego. Rodzina więc z korzyścią dla siebie przygotowuje swoich członków do spełniania właściwych dla nich ról zawodowych.

- Funkcja opiekuńcza jest niewątpliwie związana z produkcyjną, ponieważ jej głównym zdaniem jest zapewnienie wszystkim członkom rodziny codziennych usług w rodzaju wyżywienia, czystości, co przecież wiąże się z pracą zarobkową. Drugim jej aspektem jest sprawowanie opieki nad tymi członkami rodziny, którzy z pewnych względów (wiek, kalectwo, choroba) nie są w stanie zatroszczyć się o samych siebie i są zmuszeni liczyć na innych. Rodzina jest zobowiązana więc nie tylko zaspokoić potrzeby materialne, ale również opiekuńcze członków.

Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, a także najważniejszym środowiskiem w jego życiu, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, z zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

W ostatnich latach do świadomości społecznej przebija się problem przemocy w rodzinie. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. Skala zjawiska, w pełni zaczyna docierać do szerokiej społeczności m.in. poprzez media, wymaga szerszego podejścia do tematu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uwzględnienia tej kwestii w polityce społecznej państwa.

Przemoc wg. Światowej Organizacji Zdrowia to: celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprawację.

Przemoc ma różne oblicza i dzieli się ją na różne kategorie. W zależności od adresata wyróżnia się:

1. Przemoc skierowaną do siebie samego (autoagresja):

- zachowania samobójcze (myśli samobójcze, usiłowanie samobójstwa i samobójstwo dokonane) o samouszkodzenia.

2. Przemoc interpersonalną, w tym:

- przemoc w rodzinie; najczęściej ma miejsce w domu rodzinnym; stosowana wobec dziecka, partnera (żony, męża, konkubenta/ki) lub osób starszych, i/lub niepełnosprawnych
- przemoc wobec osoby niespokrewnionej, często nieznanym; najczęściej ma miejsce poza domem; należą tu przypadkowe akty przemocy, gwałty lub przemoc seksualna wobec obcych, przemoc w szkołach, miejscach pracy (mobbing), więzieniach, placówkach opiekuńczych, młodzieżowe akty przemocy.

3. Przemoc grupową, która polega na instrumentalnym użyciu przemocy przez ludzi, którzy identyfikują się jako członkowie pewnej grupy przeciwko innej grupie w celu osiągnięcia celów ekonomicznych, politycznych lub społecznych. Należą tu: ludobójstwo, represje i naruszanie praw człowieka, terroryzm, przestępczość zorganizowana, konflikty zbrojne (wewnątrz państw, między państwami).

Powyższa typologia bierze również pod uwagę naturę przemocy i tak dzieli przemoc na: fizyczną, psychiczną, seksualną, deprawację i zaniedbanie.

Przemoc w rodzinie jest zatem zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem przeciw członkowi rodziny, naruszającym prawa i dobra osobiste, powodującym cierpienie i szkody. Może być to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 pkt.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Zgodnie z kodeksem karnym, do czynów, które naruszają dobro osobiste członków rodziny zaliczamy:

- pozostawienie osoby, względem której jest się obowiązany do opieki, w sytuacjach zagrażających bezpośrednio jej życiu lub zdrowiu,
- groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych,
- zmuszanie do określonych zachowań,
- gwałt,
- nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności,
- dopuszczanie się czynu lubieżnego względem osoby poniżej 15 lat,
- znęcanie się psychiczne lub fizyczne,
- rozpijanie małoletniego,
- uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego,
- porzucanie małoletniego lub osoby nieporadnej,
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki,
- naruszanie nietykalności cielesnej,
- kradzież na rzecz osoby najbliższej,
- niszczenie mienia.

Definicja zjawiska przemocy w rodzinie:

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

- 1) **jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania** - jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;
- 2) **jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą** – np. ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
- 3) **działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej;**

4) osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy.

Poniższa tabela przedstawia rodzaje i formy przemocy w rodzinie.

RODZAJE PRZEMOCY	KATALOG ZACHOWAŃ
PRZEMOC FIZYCZNA	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.

Cykl przemocy ma trzy niezależne fazy, które zmieniają się w zakresie nasilenia i czasu zarówno w obrębie jednej rodziny, jak i w porównaniu z innymi rodzinami. Są to fazy: tworzenia i budowania napięcia, eksplozji i ostrych incydentów przemocy i bicia oraz uspokojenia i miłości odraczających kolejną fazę przemocy. Trudno jest określić czas trwania poszczególnych faz i całego cyklu.

v **Faza pierwsza - budowanie napięcia:**

W tym okresie pojawiają się nieliczne, w małym nasileniu, incydenty bicia i przemocy. Wszelkie usiłowania członków rodziny polegające na radzeniu sobie z drobnymi aktami przemocy w pierwszej fazie cyklu budowania napięcia są wszystkim, co mogą uczynić. Bite ofiarzy szybko przekonują się o własnej bezsilności wobec zatrzymania przemocy jej sprawcy i rozwoju dalszych faz cyklu przemocy. Charakterystyczne dla tej fazy jest stosowanie przez sprawcę metod barbarzyńskiego poniżania, werbalne molestowanie staje się coraz częstsze i bardziej wulgarnie. Bita osoba nie potrafi, jak to było we wstępnych etapach tej fazy, zachować spokoju. Nie potrafi bronić się przed zadawanym bólem i zranieniami. Psychologiczna tortura, jakiej jest poddawana staje się trudna do zniesienia. Wyczerpana nieustającym stresem, wycofuje się z kontaktów z dręczycielem obawiając się kolejnych eksplozji agresji. Napięcie pomiędzy ofiarą a sprawcą staje się nie do wytrzymania. Każdy ruch, gest, słowo ofiary może być pretekstem do przemocy.

v **Faza druga - ostrych incydentów przemocy i bicia:**

Faza druga charakteryzuje się niekontrolowanym rozładowaniem napięcia, które budowane było w pierwszej fazie. To pozbawienie kontroli i działania wysoce destrukcyjnie odróżniają II fazę od I. W tym okresie kobieta jest już mocno i często bita. Druga faza cyklu agresji jest krótsza niż pierwsza i trzecia. Zwykle trwa od 2 do 24 godzin, a wyjątkowo może nawet dłużej. W fazie tej występują takie zachowania sprawcy wobec ofiary jak: bicie, kopanie, szarpanie, popychanie, wyzywanie, ciągnięcie

za włosy, itd. Kiedy ostry atak agresji zakończy się, pojawia się szok, zaprzeczenie, niemożność uwierzenia, że coś takiego realnie mogło się zdarzyć. Większość ofiarnie szuka pomocy natychmiast po ostrym ataku agresji, chyba że ich stan fizyczny ze względu na obrażenia wymaga szybkiej pomocy medycznej. Bardzo wiele zachowań bitych członków rodziny jest podobnych do tych, które zauważono u ofiar wielkich katastrof. Ofiary katastrof zwykle odczuwają emocjonalne załamanie w 24 do 48 godzin po katastrofie. Objawami tego są: zobojętnienie, apatia, depresja, poczucie bezradności. Bite ofiary miały ewidentne zachowania, które mogłyby to potwierdzić. Zwykle chcą się izolować przez 24 godziny, a czasem musi upłynąć kilka dni zanim zaczną poszukiwać pomocy. Bite ofiary odczuwają, że nikt nie może im pomóc ani ochronić przed przemocą ze strony sprawcy przemocy.

v **Faza trzecia - uprzejmości i miłości pełnej skruchy:**

Koniec fazy II i przejście do III cyklu przemocy przyjmowane jest z ulgą. O ile istotą fazy II jest przemoc i agresja o tyle w fazie III dominują zachowania polegające na skrajnym okazywaniu miłości, uprzejmości i innych miłych zachowań ze strony poprzednio agresywnego męża. W tej fazie agresywny osobnik stara się zachować najbardziej przyjaźnie jak potrafi okazując miłość, swój urok osobisty i dobre maniere. Zwykle przeprosza za akty swojej agresji i obiecuje poprawę. Czasem obiecuje, że nigdy nie dojdzie do takich sytuacji. Bite kobiety chcą uwierzyć w to, że nie będą już więcej maltretowane. Przekonują same siebie o tym, że osobnik ten może zrobić to, co obiecuje i czego chce dokonać. Dokładny czas trwania III fazy jest trudny do precyzyjnego określenia. Często faza III trwa dłużej niż faza II i krócej niż I. Wiele ofiar podaje, że zanim zrozumiały to, co się dzieje w ich życiu - faza uspokojenia i miłości pełnej skruchy była drogą do nawracających, drobnych incydentów przemocy i agresji. W ten sposób powracała I faza - budowania napięcia i rozpoczynał się nowy, pełny cykl przemocy.

Zrozumienie cykli przemocy jest niezwykle ważne, aby dowiedzieć się jak podjąć prewencję lub zatrzymać występowanie incydentów przemocy i znęcania się nad ofiarą. Obecność tych cykli ułatwia również wyjaśnienie tego, w jaki sposób członkowie rodzin byli wiktyimizowani (wchodzili w rolę ofiary), jak powstał w nich syndrom wyuczonej bezradności oraz dlaczego nie usiłowały uciec z tych sytuacji i związku.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997 Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Rozdział drugi pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015r., poz. 2082).
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 1997r., Nr 88, poz. 553 z późn.zm.).

8. Uchwała Nr 257(XLVII)2010 Rady Gminy Poraj z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Poraj na lata 2010-2020”.

Według polskich regulacji prawnych przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu (art. 207 K.k.) wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu zobowiązane są niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub Policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną. Każdy, kto posiada informację o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Programu na lata 2010 – 2015. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Poraj na lata 2016-2020 zgodny jest z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i stanowić będzie integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, w której wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji jest jednym z kluczowych celów.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PORAJ

Z danych ewidencji ludności (stan na 31.12.2015r.) wynika , że w Gminie Poraj zamieszkuje **10768** mieszkańców, z czego **5603** stanowią kobiety, natomiast mężczyźni- **5165**.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” w roku 2014 zostało przekazanych do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poraju **36** Niebieskich Kart, które zostały sporządzone przez Policję, natomiast w 2015r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Policja przekazała **20** Niebieskich Kart. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej w Poraju udzielali stosownej pomocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

W **2015** roku, odbyło się **14** posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), na które wezwano osoby mające problem z alkoholem w celu przeprowadzenia rozmów motywacyjnych.

Na terenie Gminy Poraj przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach gdzie głównym powodem jest nadużywanie alkoholu lub choroba alkoholowa. W rodzinach z niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną są częściej notowane interwencje Policji. Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodzin. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego wolą, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Ofiarami przemocy najczęściej są kobiety.

Jak wynika z badań przeprowadzonych w 2014 roku na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dotyczących przemocy w rodzinie, wynika że 14 % Polaków zadeklarowało w przeciągu ostatniego roku byli świadkiem przemocy w rodzinie. Tylko dwie na pięć osób postanowiło zgłosić zaistniałą sytuację odpowiednim instytucjom.

Powody dla których, osoby będące świadkami przemocy domowej nie zgłosiły tego faktu były różne. 21% ankietowanych stwierdziło, że problemy rodzinne należy rozwiązywać w domu, a 20%, że zgłoszenie i tak nic by nie dało. Co ósmy respondent stwierdził, że nie była to jego sprawa, a 8% obawiało się formalności. Istotny jest także fakt, że co trzecia osoba spośród wszystkich respondentów nie zna żadnej instytucji lub organizacji, które udzielają pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Jak wynika z badania, świadkiem przemocy domowej w ciągu ostatniego roku był co siódmy

Polak. Fakt ten częściej deklarowały osoby młode i w średnim wieku, niż osoby po 55 roku życia. Respondenci najczęściej byli świadkami psychicznej i fizycznej formy przemocy w rodzinie, najrzadziej - przemocy o charakterze seksualnym.

Świadkowie przemocy w rodzinie, którzy zdecydowali się ją zgłosić, najczęściej kontaktowali się w tej sprawie z policją (60%). Jedna trzecia respondentów zadeklarowała też, że sprawę zgłosiła Ośrodkowi Pomocy Społecznej. Pozostali ankietowani skorzystali z pomocy Niebieskiej Linii lub innego telefonu interwencyjnego/zaufania (7%) oraz innej instytucji lub organizacji pozarządowej (20%). Zdecydowana większość respondentów (95%) jest zdania, że policja powinna sprawdzać każdy przypadek przemocy w rodzinie zgłaszany przez świadka takiego zdarzenia.

Z policyjnych statystyk wynika, że w 2014 roku policja odnotowała ponad 105 tysięcy ofiar przemocy, czyli o ponad 18,5 tysiąca więcej niż w 2013 roku. Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc wyniosła ponad 78 tysięcy, czyli o ponad 17 tysięcy więcej niż w 2013 roku. Policjanci skuteczniej odizolowują od ofiar m.in. nietrzeźwych podejrzanych o psychiczne lub fizyczne znęcanie się nad domownikami. W pierwszych trzech kwartałach 2014 roku liczba sprawców doprowadzonych do izb wytrzeźwień wzrosła blisko o 63%.

W 2014 roku policjanci wypełnili 77 808 formularzy „Niebieska Karta”, czyli o ponad 16,7 tysiąca więcej niż w roku 2013. W ubiegłym roku wzrosła także ogólna liczba ofiar przemocy i liczba osób podejrzewanych o przemoc.

Celem projektu było zbadanie zjawiska przemocy w rodzinie w zakresie częstości jej występowania oraz zgłaszania.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest zapewnienie profesjonalnej pomocy.

IV. PROGRAM

Celem głównym Programu jest ograniczenie zjawiska oraz skutków przemocy w rodzinie w Gminie Poraj poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy.
2. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
3. Podniesienie poziomu wiedzy specjalistów różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy.
4. Szybsze i skuteczniejsze podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa.
5. Wsparcie prawne i psychologiczne ofiar przemocy.
6. Wyrabianie właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją.
7. Edukacja środowiska lokalnego (ulotki, broszury, festyny).

Podstawowe zadania:

1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, składającego się z grupy specjalistów (tj. pracownik socjalny, pedagog, policjant, pracownik służby zdrowia, kurator, członek GKRPA), reprezentujących instytucje realizujące Program:

- kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,

- gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,

- analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy,

- zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty,
- wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy, oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania.

2. Prowadzenie przez Zespół interdyscyplinarny **zintegrowanych skoordynowanych** działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku,

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy,

- prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

3. Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą przemocy:

- kierowanie do psychologa ofiar oraz sprawców przemocy, działającego w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej w Myszkowie oraz na grupy wsparcia,

- procedura „Niebieskiej Karty”,
- określenie sposobu rozwiązywania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk – kierowanie wniosków do sądu.

4. Podwyższenie umiejętności kadry podmiotów lokalnych:

- systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych.

5. Przygotowanie i udostępnianie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie:

- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności,

- dostarczanie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie,

- umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy.

6. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją:

- prowadzenie zajęć informacyjno – edukacyjnych,

- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego, sprzyjającym zachowaniom nieagresywnym.

7. Włączenie lokalnej społeczności w monitorowanie zjawisk związanych z występowaniem przemocy:

- wywiady środowiskowe w środowiskach szczególnie zagrożonych,
- telefony,
- informacje.

Realizatorzy Programu:

- 1) Urząd Gminy Poraj,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poraju,
- 3) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Policja,
- 5) Służba zdrowia,
- 6) Szkoły,
- 7) Świetlice środowiskowe,
- 8) Gminny Ośrodek Kultury w Poraju,
- 9) Punkt Interwencji Kryzysowej w Myszkowie,
- 10) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myszkowie,
- 11) Kurator sądowy,
- 12) Sąd Rejonowy w Myszkowie.

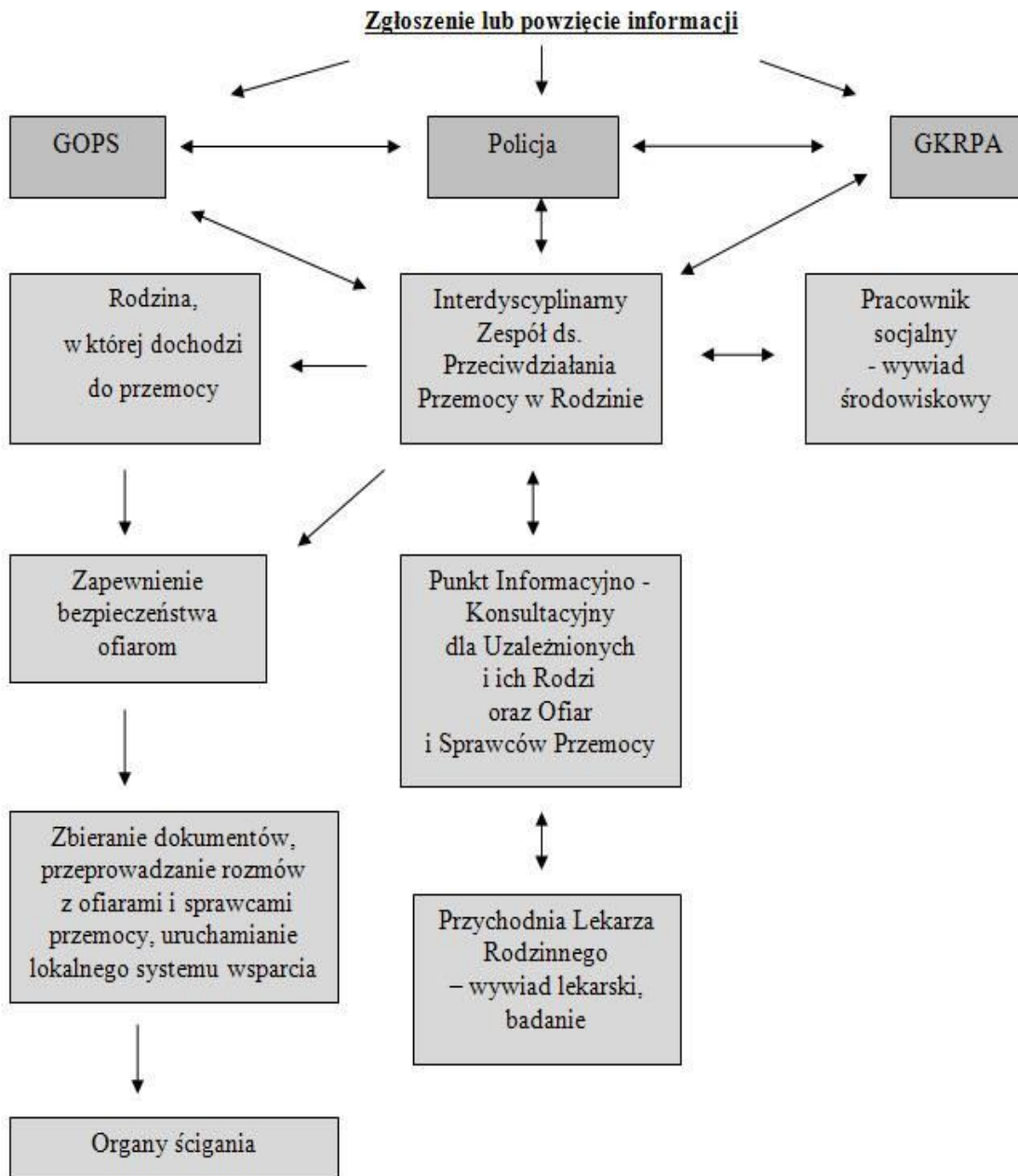
Prognozowane efekty:

1. Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
2. Spadek liczby przypadków przemocy.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy.
4. Zwiększenie zaangażowania społeczeństwa w sprawy przeciwdziałania przemocy.
5. Usprawnienie profesjonalnej pomocy ofiarą przemocy.
6. Pogłębianie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy.

Finansowanie:

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PORAJ

UZASADNIENIE

Konieczność uchwalenia przez Radę Gminy Poraj Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Poraj na lata 2016-2020 wynika z przepisów ustawy określonych w art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 1390).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 będzie kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2010-2015.

Zgodnie z cytowaną ustawą – „do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie...”.

Ustawa ta nakłada na organy samorządu gminnego obowiązek podejmowania działań mających na celu udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w szczególności w formie poradnictwa oraz stosowania interwencji i wsparcia, a także zapewnienia ochrony ofiarom przemocy przed dalszym krzywdzeniem, zwłaszcza dzieciom.

Wobec powyższego podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

Sporządziła:

Celina Giermała

Kierownik GOPS